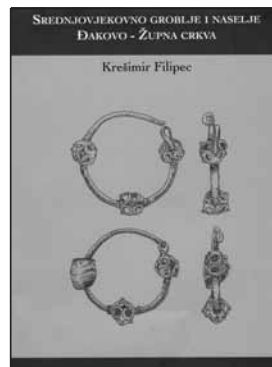

Krešimir Filipec

Srednjovjekovno groblje i naselje Đakovo – Župna crkva

Centar za ranosrednjovjekovna istraživanja Zagreb – Lobor, Zagreb, 2012.

Jedan neuspjio projekt – gradnja poslovnog centra u središtu Đakova, iza Župne crkve Svih svetih; pokrenuo je arheološka istraživanja i iznjedrio ovu monografiju Katedre za opću srednjovjekovnu i nacionalnu arheologiju, zagrebačkog Filozofskog fakulteta. Tako smo dobili objavljen magistarski rad *Srednjovjekovno groblje u Đakovu* doktora arheologije Krešimira Filipca sa rezultatima zaštitnih arheoloških istraživanja provedenih iza Male crkve u Đakovu od 1995. do 1997. godine. Na velikom A4 formatu, tvrdog uveza, sa oko 360 stranica pred nama su značajni relevantni podaci o srednjovjekovnom Đakovu.

Uvodno, dat je pregled prirodnog položaja Đakova na plodnom ravnjaku, kao i povijest mjesta od antičke Certisije kod Štrbinaca, preko srednjovjekovnog đakovačkog naselja sa utvrdom (castrum), trgovištem (civitas) i predgrađem oko Župne crkve svetog Lovre. Utvrđen je položaj srednjovjekovnog groblja i naselja i predočena povijest istraživanja. Nakon antičkih Štrbinaca, pokapanja su vršena i oko franjevačkog samostana (današnjeg sjemeništa), oko katedrala - za imućnije te groblja u Pavićevom sokaku na Bajnaku; ovo je bila 4. lokacija, uz 5. - sadašnje gradsko groblje. Katalog u trećem dijelu knjige iznosi popis 475 grobova i nalaza sa fotografijama i stručnim opisima. Potom su opisane veličina i oblik raka te način pokapanja. Opisani su i nalazi u grobovima – najviše je bilo naušnica i sljepoočničarki, karičica, filigranskog nakita te ogrlica i prstenja.

Odmah uz srednjovjekovno groblje nalazilo se i naselje gdje su se ukrštali putovi za Osijek, Požegu preko Đakovačkih Selaca, prema Bosni na jugu i prema Srijemu na istok. Predočeni su ulomci keramičkih posuda, srednjovjekovni humusni sloj i stambene građevine sa poluukopananim kućama na sjevernoj strani tadašnjeg đakovačkog groblja.

U zaključnim razmatranjima utvrđeno je da se na ovom lokalitetu pokopavalo najmanje pet stoljeća, od 8. ili 9. stoljeća do sredine 16. stoljeća, u tri faze sa prekidom u vrijeme turske vladavine. Dan je i pregled ostalih

srednjovjekovnih groblja u sjevernoj Hrvatskoj i komparacija đakovačkog, koje je imalo veći broj nakita izrađenog u tehnici filigrana i granulacije ili u lijevanim varijantama. Nakon engleskog sažetka slijedi popis literature i bogate table s vrijednim crtežima svih grobnih nalaza.

Pred nama je vrijedan znanstveni rad, stoga dijelom i nedostupan široj čitalačkoj publici, što i zbog cijene, što i poradi stručnog načina obrade i prenošenja građe. No, bez ovakvih monografija gubi se na dubljoj analizi povijesti svakoga kraja, a posebice Đakovštine, koja je tako obogaćena istraženim važnim lokalitetom koji pridonosi promociji i zaštiti hrvatske kulturne baštine.

Hrvoje Miletić